

Roland Jahn nieuwe beheerder Stasi-archieven

Journalist en ex-dissident volgt Marianne Birthler op

[Achtergrond](#) - 3 december 2010

Journalist Roland Jahn is voorgedragen als beheerder van de Stasi-archieven. Jahn speelde een prominente rol in de DDR-oppositie en werd in 1982 het land uitgezet. Na de Duitse eenwording schreef hij veel over de Stasi en zette hij zich in voor een goede omgang met het verleden.

Als de Bondsdag de voordracht van de 57-jarige Roland Jahn goedkeurt volgt hij vanaf maart 2011 Marianne Birthler op als beheerder van de Stasi-archieven, de omvangrijke papieren erfenis van de geheime dienst uit de DDR. De keuze is op Jahn gevallen omdat hij zich "moedig tegen de dictatuur en het onrecht weerde en zich sterk maakt voor vrijheid en democratie", aldus verantwoordelijk minister van Cultuur Neumann deze week in *Die Zeit*.

Roland Jahn was naast zijn studie economie prominent lid van de oppositiebeweging in zijn geboortestad Jena. Hij viel op met gewiekste acties, aldus *Die Welt* in juni 2008. Zo liep hij in 1977 tijdens een manifestatie op 1 mei met een geheel wit affiche om aan te geven dat hij niet in vrijheid zijn mening kon uiten. In 1982 liet hij de ene helft van zijn gezicht als Hitler en de andere helft als Stalin schminken. Met dit dubbele dictatorsgezicht stelde Jahn zich op naast de tribune met partijbonzen.

Gedwongen vertrek

Het opstandige gedrag van Jahn bleef niet zonder gevolgen. Vanwege zijn protest tegen de 'uitburgering' van zanger Wolf Biermann moest Jahn stoppen met zijn studie. Hij werd verplicht te werk gesteld bij lenzenfabrikant Carl Zeiss. Toen de Stasi ontdekte dat Jahn ook Poolse oppositiebewegingen steunde was de maat vol. Op 1 september 1982 werd hij opgepakt. Zes maanden lang zat hij in een isoleercel terwijl de Stasi hem door psychische mishandeling tot een vertrek uit de DDR probeerde te dwingen. Jahn werd veroordeeld tot 18 maanden cel maar kwam door politieke druk uit West-Duitsland eerder vrij.

Toen Jahn na zijn vrijlating opnieuw met provocerende teksten bij een manifestatie verscheen besloot het socialistische regime hem het land uit te

zetten. Een commando van ongeveer acht man sloot Jahn op in een aparte coupé van een internationale trein. De conducteur kreeg de opdracht om de deur pas in West-Duitsland te openen. Voor het DDR-regime bleek deze uitzetting een bitterzoete overwinning. Vanuit West-Berlijn bleef Jahn als journalist van de *Tageszeitung* de oppositie in de DDR steunen. Volgen *Die Zeit* was hij één van de belangrijkste contactpersonen tussen de Oost-Duitse oppositie en de West-Duitse media.

Kritische houding

Vanaf 1991 werkte Jahn als redacteur voor het politieke magazine *Kontrast*. Sinds 2006 is hij redacteur bij de regionale televisiezender RBB. Volgens *Die Welt* houdt Jahn zich als journalist erg intensief met de DDR bezig en staat hij bekend om zijn kritische houding tegenover de Stasi. In 2006 was Jahn lid van een speciale commissie die de Bondsregering adviseerde over de omgang met het DDR-verleden.

Na Joachim Gauck en Marianne Birthler, ook twee bekende DDR-dissidenten, wordt Jahn de derde Bundesbeauftragte für die Stasi-Unterlagen (BStU). Het Stasi-archief bevat 160 kilometer archiefmateriaal en wordt beheerd door 1600 medewerkers. Zij stellen burgers uit de voormalige DDR in staat om hun Stasi-dossier in te zien. Volgens *Die Zeit* hebben vorig jaar 102.000 mensen een verzoek tot inzage gedaan. Begin november besloot de Bondsdag de archieven tot 2019 open te houden. Daarna wordt het beheer overgedragen aan het Bundesarchiv.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/638/roland-jahn-nieuwe-beheerder-stasi-archieven>